

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра Фінансового менеджменту та фондового ринку
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності **072 Фінанси, банківська справа та страхування**
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
Корпоративні фінанси
(назва магістерської програми)

на тему: « **Управління вартістю підприємства** »
(назва теми)

Виконавець:

студент _____ факультету **ФБС**

Моїсєєв Вячеслав Вадимович

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., викл.

(науковий ступінь, вчене звання)

Домбровська Софія Олексіївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. В сучасному швидкоплинному світі ринкова конкуренція стає все жорстокішою, а виживання та розвиток підприємств все більше залежить від факторів довгострокового порядку. Одна з найсучасніших концепцій менеджменту сьогодні – управління вартістю підприємства – дозволяє досягти її стабільного руху у напрямку зростання, узгодити всі інші цілі управління підприємством та забезпечити його довгострокові перспективи.

В ринкових умовах підприємство є центром інтересів різних груп зацікавлених осіб, до яких можна віднести працівників, замовників, інвесторів, постачальників, державних органів влади та суспільство. Головною метою підприємства стає його збереження, вдосконалення та розвиток, оскільки це дозволяє урахувати інтереси усіх зацікавлених груп та реалізувати індивідуальні цілі кожного суб'єкта. Сталий розвиток підприємства досягається при нарощуванні вартості підприємства з виконанням матеріальних, екологічних та соціальних цілей.

Розвиток сучасних суб'єктів господарювання на конкурентних засадах відповідно до стратегії стабільного розвитку потребує постійного вдосконалення системи управління менеджменту складовими організаціями, зокрема – фінансами. Низька якість фінансового менеджменту вітчизняних підприємств призводить до виникнення і поширення кризових явищ в їхній діяльності та руйнування стратегічних орієнтирів діяльності. В умовах ринкової економіки в питанні якісного управління фінансами підприємств все більшої популярності набуває показник вартості підприємства, що пов'язаний з виникненням і поширенням концепції вартісно-орієнтованого управління, яка сформувалась у 80-х роках ХХ століття в економіці США і знайшла своє відображення в господарстві більшості провідних країн світу.

Зосередження на пошуку можливостей ефективного функціонування підприємства зумовлює необхідність формування якісної системи інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень у сфері вибору методів оцінки вартості підприємства та альтернатив фінансових прогнозів його розвитку.

Ефективне управління вартістю підприємства в сучасних умовах господарювання потребує розвитку та уточнення концептуальних засад побудови відповідної системи менеджменту з метою координації взаємодії елементів системи та забезпечення найбільш ефективного отримання вартісних характеристик компанії в цілому.

Питанням управління вартістю підприємства присвятили свої праці такі зарубіжні дослідники, як Т. Коллер, П.В. Контес, Дж.М. Мак Таггарт, Д.Д. Мартін, М.М. Менкінс, Дж.В. Петті, А. Раппапорт, Б. Стюарт, Дж. Штернта та ін. Серед вітчизняних вчених проблемами впровадження вартісно-орієнтованої концепції менеджменту займалися такі вчені, як О.О. Захаркін, І.В. Івашковська, М.В. Корягін, О.А. Лаговська, К.А. Мамонов, О.Г. Мендрул, О.Б. Мних, Т.В. Момот, В.А. Панков, І. Й. Яремко, А.І. Шигаєв та ін.

Мета дослідження. На основі узагальнення теоретичних підходів до управління вартістю підприємства метою є проаналізувати ТОВ «Телекарт-Прилад» та обґрунтувати напрями зростання вартості підприємства.

Зазначена мета обумовила наступні **завдання**:

- висвітлити сутність та теоретичні засади визначення вартості підприємства;
- дослідити методичні підходи до оцінювання вартості підприємства;
- охарактеризувати етапи формування системи управління вартістю підприємства;
- проаналізувати фінансовий стан ТОВ «Телекарт-Прилад»;
- оцінити вартість ТОВ «Телекарт-Прилад»;
- визначити ключові фактори впливу на вартість ТОВ «Телекарт-Прилад»;
- обґрунтувати за допомогою економіко-математичного моделювання вплив факторів на показник вартості підприємства;
- запропонувати шляхи удосконалення управління вартістю підприємства;
- з'ясувати перспективи впровадження вартісно-орієнтованого управління на українських підприємствах.

Об'єктом дослідження є процес управління вартістю підприємства.

Предметом дослідження виступають теоретико-методичні основи управління вартістю підприємства і практичні рекомендації щодо максимізації вартості підприємства.

Методами дослідження є аналіз та синтез, абстрактно-логічний метод, узагальнення, статистичний, порівняльний, графічний та табличний аналіз, методи групування та класифікації, а також економіко-математичне моделювання.

Інформаційною базою дослідження є підручники, періодичні видання, посібники, електронні бази даних, монографії, наукові публікації, інтернет-ресурси і фінансова звітність ТОВ «Телекарт-Прилад».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (57 найменувань) та 4-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 92 сторінки. Основний зміст викладено на 79 сторінках. Робота містить 30 таблиць, 7 рисунків.

Публікації та апробація результатів дослідження. Основні ідеї кваліфікаційної роботи знайшли відображення у науковому фаховому виданні:

Моїсєєв В.В., Домбровська С.О. Переваги та недоліки вартісно-орієнтованого підходу до управління підприємством. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки.* 2020. Вип. 40.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «**Теоретико-методичні основи управління вартістю підприємства**» розглянуто сутність визначення вартості підприємства, методичні підходи до оцінювання вартості підприємства, система управління вартістю підприємства.

У другому розділі «**Практичні аспекти управління вартістю підприємства**» проаналізовано фінансовий стан ТОВ «Телекарт-Прилад», оцінено вартість ТОВ «Телекарт-Прилад», визначено ключові фактори впливу на вартість ТОВ «Телекарт-Прилад».

У третьому розділі «*Напрямки забезпечення максимізації вартості підприємства*» обґрунтовано вплив факторів на показник вартості підприємства за допомогою економіко-математичного моделювання, запропоновано шляхи вдосконалення управління вартістю підприємства, виявлено перспективи впровадження вартісно-орієнтованого управління на українських підприємствах.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Висвітлена сутність та теоретичні засади визначення вартості підприємства. Вартість – це економічний критерій, що відображає інтегральний ефект впливу прийнятих рішень на всі параметри, за якими оцінюється діяльність підприємства, що дозволяє ранжувати варіанти у ситуації множинного вибору. Обґрунтовано необхідність визначення вартості підприємства як ключового показника її діяльності.

2. Досліджено методичні підходи до оцінювання вартості підприємства, такі як: порівняльний, дохідний та витратний. Дохідний підхід заснований на оцінці майбутніх доходів підприємства, тобто оцінка вартості підприємства, що ґрунтується на визначенні теперішньої вартості очікуваної вигоди (доходів, грошових потоків) від володіння корпоративними правами підприємства. Витратний підхід заснований на уявленні про підприємство як цілісний майновий комплекс, вартість якого визначається різницею між вартістю активів підприємства та його зобов'язаннями. Порівняльний (ринковий) підхід ґрунтується на тому, що вартість підприємства – це реальна ціна продажу аналогічного підприємства, тобто розрахунок вартості підприємства відбувається на основі результатів його зіставлення з іншими бізнес-аналогами. У господарській практиці для оцінки вартості підприємства застосовують і інші методичні підходи. При виборі методів вирішення оцінного завдання значну роль грає тип оцінюваного підприємства. Однак, слід зазначити, що всі фактори на макрорівні повинні інтерпретуватися в контексті з прогнозами макроекономічних і галузевих показників, а також політикою і планами власників.

3. Охарактеризовано етапи формування системи управління вартістю підприємства: визначення (коригування) цілей управління вартістю підприємства; оцінка вартості підприємства з використанням механізму ефективного вибору підходу до оцінки вартості підприємства; виявлення та обґрунтування ключових факторів, що впливають на зміну вартості підприємства; розробка та реалізація стратегії збільшення вартості підприємства; аналіз ефективності управління вартістю підприємства з використання системи оціночних показників.

4. Проаналізовано фінансовий стан ТОВ «Телекарт-Прилад». За проведеним дослідженням фінансового стану підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад» за 2017-2019 рр. перебуває у задовільному фінансовому стані. Аналіз ліквідності засвідчив, що підприємство в стані сплачувати свої існуючі борги у короткотерміновій перспективі. Аналіз рентабельності підприємства показав, що підприємство є рентабельним, а показники по цьому виду оцінки фінансового стану у 2019 році помітно збільшились, досягнув максимальних значень за всю історію існування

підприємства. Аналіз ділової активності підприємства дає змогу зрозуміти, що ТОВ «Телекарт-Прилад» має позитивні тенденції щодо подальшого удосконалення структури активів. Аналіз платоспроможності, з іншої сторони, показав, що підприємство не є фінансово автономним, тобто фірмі не вистачає ресурсів для погашення поточних зобов'язань.

5. Оцінено вартість ТОВ «Телекарт-Прилад» методом дисконтування грошових потоків. Систематизовано етапи здійснення та розраховано елементи моделі дисконтованих грошових потоків, а саме: визначено період прогнозування на 3 роки, розраховано вільні грошові потоки за допомогою ретроспективного аналізу фінансових показників «ТОВ «Телекарт-Прилад» та врахування ризиків, визначено фактор дисконтування, базисом якого є середньозважена вартість капіталу (WACC), який було розраховано на основі співвідношення рівня та ціни власного капіталу і позикового капіталу, та податкової ставки. Обчислено термінальну вартість. Здійснено дисконтування вільних грошових потоків підприємства та термінальної вартості. Таким чином, вартість ТОВ «Телекарт-Прилад» на 2020 рік склала 423 432,3 тис. грн.

6. Визначено ключові фактори впливу на вартість ТОВ «Телекарт-Прилад» за допомогою аналізу чутливості. Найбільш значними факторами впливу на вартість підприємства є середньозважена вартість капіталу, собівартість реалізованої продукції, темп росту в постпрогнозному періоді та чистий дохід від реалізації продукції. Саме за рахунок збільшення або зменшення цих чинників підприємство має змогу максимізувати свою вартість найбільш ефективно.

7. Обґрунтовано за допомогою економіко-математичного моделювання вплив факторів на показник вартості підприємства. Завдяки застосуванню економіко-математичного моделювання та принципів управління вартістю було покращено ефективність діяльності підприємства та збільшено показник вартості ТОВ «Телекарт-Прилад» на 2020 рік, що досяг значення у 438 162,7 тис. грн.

8. Запропоновано шляхи удосконалення управління вартістю підприємства. Сформувано ефективну систему управління вартістю підприємства за рахунок використання консолідованого виду управління: управління прибутком, капіталом, оборотними та необоротними активами, грошовими потоками і інвестиціями. На формування вартості підприємства також здійснюють істотний вплив зовнішні фактори, такі як: макроекономічна ситуація, ринкова кон'юнктура, рівень і модель конкуренції, ринкова репутація суб'єкта господарювання, ринкова вартість грошей у часі, ризик отримання майбутніх результатів у ринковій економіці, а також глобалізація ринків капіталу, товарів, праці. Детермінація цих чинників дозволяє виявити пріоритети в управлінні з позицій максимізації вартості підприємства.

9. З'ясовано перспективи впровадження вартісно-орієнтованого управління на українських підприємствах. В українських реаліях існують об'єктивні складнощі щодо запровадження VBM, проте варто визнати, що модель управління підприємством, заснована на максимізації вартості, є найбільш успішною, а її імплементація дасть компаніям змогу вийти на новий рівень розвитку, скористатися конкурентними перевагами та в процесі ефективної діяльності задовольнити інтереси всіх зацікавлених сторін, як власників, так і працівників, споживачів, партнерів та державу.

АНОТАЦІЯ

Моїсєєв В.В., «Управління вартістю підприємства»,

кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності
«072 Фінанси, банківська справа та страхування» за магістерською програмою

«Корпоративні фінанси»,

Одеський національний економічний університет

м. Одеса, 2020 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – процес управління вартістю підприємства.

У роботі висвітлено сутність та теоретичні засади визначення вартості підприємства. Досліджено основні методичні підходи до оцінювання вартості підприємства. Охарактеризовано етапи формування системи управління вартістю підприємства.

Проаналізовано фінансовий стан ТОВ «Телекарт-прилад». Оцінено вартість ТОВ «Телекарт-прилад». Визначено ключові фактори впливу на вартість ТОВ «Телекарт-прилад».

Обґрунтовано вплив факторів на показник вартості підприємства за допомогою економіко-математичного моделювання. Запропоновано шляхи удосконалення системи управління вартістю підприємства. Виявлено перспективи впровадження вартісно-орієнтованого управління на українських підприємствах.

Ключові слова: вартість підприємства, управління вартістю підприємства, метод дисконтування грошових потоків, фактори впливу на вартість підприємства, фінансовий стан підприємства.

ANNOTATION

Moiseiev V.V., «Value management of enterprise»,

thesis for Master degree in specialty «072 Finance, banking and insurance»

under the program «**Corporate finance**»,

Odessa National Economic University

Odessa, 2020

Thesis consists of three chapters. Object of study – the management process of the enterprise valuation.

Diploma thesis deals with essence and theoretical principles of determining an enterprise value. The basic methodical approaches to value of an enterprise was investigated. The stage of a value-based management development system was characterized.

The financial statement of «Telekart-Prilad» LLC was analyzed. The enterprise value of "Telekart-Prilad" LLC was estimated. The key factors influencing an enterprise value of "Telekart-Prilad" LLC was determined.

The influence of factors on the value of the enterprise with the help of economic and mathematical modeling is substantiated. Ways to improve the value management system

of the enterprise are offered. Prospects for the introduction of cost-oriented management in Ukrainian enterprises are identified.

Keywords: value of enterprise, value-based management, discounted cash flow model, key factors influencing an enterprise value, financial analysis of the company.